

भ्रष्टाचार

धरण फुटून वीस हजारांवर ठार, भ्रष्टाचारी इंजिनीयर फरार! औषधातील भेसळीमुळे नउ अर्भकांचा मृत्यू! डोनेशनमुळे तीन विद्यार्थ्यांच्या आत्महत्या! महागाईने त्रस्त होउन पित्याकडून तीन कन्या व पत्नीचा खून! अरेरे! या वर्तमानपत्रातील बातम्या की मसणवाटीचा अहुवाल? का आणि कशामुळे झाले हे सर्व?

एक विश्वव्यापी संचार करणारा व्यापक असा आचार सर्व आदर्श तत्वांना गिळंकृत करू पाहतोय, आजचा शिष्टाचार बनू पाहतोय, त्याचं नाव आहे भ्रष्टाचार!

नमस्कार, सृज परीक्षक, जाते, वकते आणि रसिक श्रोतेहो, मी **माधव मुकुंद कदम** आज आपणासमोर विषय मांडण्यासाठी उभा आहे भ्रष्टाचाराचा भस्मासूर!

मित्रहो, भ्रष्टाचारावर बोलण्याआधी भ्रष्टाचार म्हणजे काय हे सांगणे मला गरजेचं वाटते. भ्रष्टाचार म्हणजे लाच? भ्रष्टाचार म्हणजे अनीती? मित्रहो, भ्रष्टाचार म्हणजे भ्रष्ट आचार. मग ते भ्रष्टपण पैशाचे असेल, वा अनीतीचं असेल! दूधात भेसळ करणे, वायखर आकडा टाकून वीजचोरी करणे, रेल्वेत विनातिकीट प्रवास करणे, छोटमोठ्या कामांसाठी लाच देण्यापासून लाखो कोंटीचे घोटाळा ही भ्रष्टाचाराची रूपे आहेत.

या भ्रष्टाचाराचा उगम माणसाच्या मनात झाला. त्याच्या स्वार्थात त्याच्या लालसेत झाला. त्याला पहिली संधी राजकारणात मिळाली. ही क्षेत्रे वाढत गेली अन् भ्रष्टाचार फोफावत गेला. एकूणच काय, जिथे जिथे माणसाचा संपर्क आला तिथे तिथे भ्रष्टाचार झाला.

‘विद्येनेच मनुजा येई श्रेष्ठत्व अंगी’

असे म्हटले जाते. पण विद्यादानाचे हे पूण्य क्षेत्र भ्रष्टाचाराच्या धूळीने गच्च भरले आहे. इंजिनिअर व्हायचंय द्या २ लाख, डॉक्टर व्हायचंय द्या ३ लाख ही सद्यपरिस्थिती आहे. एकवेळ शिक्षण पदरात पाडून घेतलं तर नोकरी मिळवने फार कठीण. एक लाख टेबलाखालून नोकरीची ऑर्डर टेबलावखून ही तत्वे सामान्य माणसास मृतप्राय करतात. एवीत ७०/८० टक्के मिळवणारा मुलगा दहावीत नापास झाला तर बरं होईल निदान डोनेशनचा खर्च तरी वाचेल हा विचार जर सामान्यांच्या मनात येत असेल तर त्यात नवल काय?

अहो, शिक्षणासाठी भ्रष्टाचार, नोकरीसाठी भ्रष्टाचार आणि मेल्यावर ते सिद्ध करायला भ्रष्टाचार! आरोग्य व वैद्यकीय ही क्षेत्रे तर माणूकीहीन भ्रष्टाचाराची जिवंत उदाहरणे आहेत. संजीवन असणारी औषधे जटिल विष ठरताहेत. रोग बरी करणारी औषधे पिउन माणूस मरतोय. पोटाची आग शांत करण्यासाठी माणूस माणूसकी विसरू लागलाय. खूण होताहेत, दरोडे पडताहेत. हे पाहून भ्रष्टाचाराचा भस्मासूर खदाखदा हुसतोय. असा हा भ्रष्टाचार सर्वत्र शिष्टाचार बनला आहे.

सर्वाधिक भ्रष्टाचाराचे क्षेत्र म्हणजे राजकारण. (अलीकडील एक उदाहरण द्यावे) मित्रहो आजकाल लाच देणारा लाच देउन लाचलुचपत विभागाच्या कारवाईमधून सुटतो. आज गरिबांना साधे दोन वेळा जेवायला मिळत नसताना देशात लाखो कोटीचे घोटाळे होतात. हे दूर्दैव म्हणावेच लागेल.

१.७ कोटींचा २जी स्पेक्ट्रम घोटाळा, मनरेगा घोटाळा, कॉमनवेल्थ गेम्स आयोजनात झालेला ७०००० कोटींचा घोटाळा, आदर्श हाउसिंग सोसायटी घोटाळा, कोळसा खाणीत झालेला १.८६ लाख कोटींचा भ्रष्टाचार, पंकजा मुंडेचा चिक्की घोटाळा, लालूंचा चारा घोटाळा ही भ्रष्टाचाराची जिवंत उदाहरणे असून भारतातील प्रतिष्ठित मान्यवरांचा पनामा व स्विस बँकेत असलेला करचुकवलेला काळा पैसा ही भ्रष्टाचाराची ज्वलंत उदाहरणे आहेत.

मनामनांत एक विचार, क्षणोक्षणी एक आचार

काही दिशांतून सर्वत्र संचार, भ्रष्टाचार, भ्रष्टाचार आणि भ्रष्टाचार

मित्रहो, औद्योगिक क्रांतीमुळे जीवनाच्या सर्वच क्षेत्रांत लक्षणीय बदल झाले. माणसाला चैनीचे जीवन विकत घेता येऊ लागले. पैसा हे सर्वस्व नीतीमूल्ये पायदळी तुडवली जाऊ लागली. भल्यबुऱ्या कोणत्याही मार्गाने पैसा मिळवणे हे अनेकांचे ध्येय बनले आहे. भलेभले लोक या भ्रष्टाचाराला भुलले. राष्ट्रहित विसरले. भ्रष्टाचारी व्यक्तीला समाजात केवळ श्रीमंतीच्या जोरावर मान मिळू लागला. जीवनधारणेपुरते मिळाले की बाकीचे समाजसेवेसाठी ही भावनाच जणू नष्ट होऊ लागली. जसा राजा तशी प्रजा या न्यायाने सरकार व जनता दोघेही भ्रष्ट होऊ लागली आहेत.

यदायदा हि धर्मस्य ऋतानिर्भवति भारत अभ्युतानं अधर्मस्य तदात्यानं सृजामहयं

परित्राणाय साधूनां विनाशायाच दृष्कृत्याम धर्मसंस्थापनार्थाय संभवानि युगैर्युगे

मित्रहो, धर्म म्हणजे दिशादर्शक! माणसानं वागावं कसं? हे धर्म आपल्याला शिकवतात.

धर्मांनी मग तो कोणताही असो, माणसाला माणसासारखं वागायला शिकवलं, सैतानासारखं नव्हें. 'खरा तो एकचि धर्म! जगाला प्रेम अपवि!' इथदेखील हा भ्रष्टाचार आला अन् सुरू झाली जीवघेणी चढाओढ.धर्माचा वापर मतांच्या गठ्ठ्यांसाठी व जातीय दंगली पेटवण्यासाठी होऊ लागला. पण यावेळी मंदिरातून श्रीराम बाहेर आला नाही, अल्लानेही मस्जिदतून बाहेर डोकावले नाही, ना येशू क्रुसावरून उतरला, ना गुरूनानक गुरूद्वारातून. यात फक्त माणसांचे बळी जात राहिले. आज आम्ही कॅन्सरसारख्या रोगावर उपाय शोधलेत पण हा भ्रष्टाचार पसरतच चाललाय.

पण, मित्रहो, अजूनही वेळ गेलेली नाही. पुरता अंधार झालेला नाही. निष्ठा, प्रामाणिकपणा ही तत्वे अंगीकारूया. नीतीमुल्ये आचरणात आणूया. आर्थिक लालसेपोटी जन्मलेल्या या भ्रष्टाचाराच्या पिल्ल्याला भस्मासुराला समूळ गाडून टाकूया. भारतभुमीला सुजलाम सुफलाम बनवूया, एकत्र मिळून म्हुणूया,

जिंकू किंवा मरू, जिंकू किंवा मरू

भ्रष्टाचारासंगे युद्ध आमुचे सुरू, युद्ध आमुचे सुरू.....

धन्यवाद!

